

**Бал араларының ұрық аналығын алу мақсатында
үшу жағдайындағы оқшауланған шағылыстыру пунктін құру
(2-бөлім)**

Үшу жағдайындағы оқшауланған шағылыстыру пунктіндегі аналықтарды шығару жұмыстарының нәтижелері

Аналық отбасыларын құру

Аналық отбасы - бұл аналықтарды шығару үшін (1 күндік дернәсілдер) материал алынған отбасы. Ана отбасы қысқы ауа-райына, ауруға төзімділігі, өнімділігі жоғары және оңтайлы өсу күші болуы керек.

Аналық отбасылардан бір жастағы дернәсілдерді алу

Тазартылған жасушалары бар жақтауды оқшаулағышқа орналастырылды, біраздан соң аналықты ішіне жіберіп, қақпағын жауып, ұяның ортасына орналастырылды. Аналықты 24 сағатқа оқшалағаннан соң, босатады. 4 күннен кейін жақтуды оқшаулағыштан алып, дернәсілдерді балауыз ыдыстарына қолмен отырғызды.



Сурет 1. Аналықтарды отырғызуға арналған оқшаулағыш

Тәрбиеші отбасыларын қалыптастыру

Тәрбиеші отбасы - бұл жетім отбасы, олар аналық отбасынан іріктелгеннен кейін патшайымдарды өсіреді. Тәрбиешілер отбасыларының қалыптасуының ерекшелігі - бұл отбасы кем дегенде 10 балауыздан тұратын отбасының жақсы күшіне ие болуы керек, олардың жетеуі - сегізі әр түрлі жастағы өсінділермен (жұмыртқа, дернәсілдер, куколка).

Дернәсілдерді отырғызу

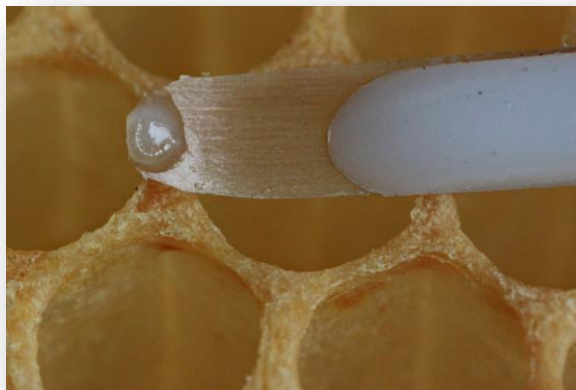
Отырғызу жақтауының жіңішке тақтайшаларын меске жағымен жоғары қаратқан (2-сурет). Әр ыдысқа бір тамшы бал тамызып, оған отырғызылған жасушадан дернәсілді шпательмен әперді (3, 4-сурет). Отырғызудың соңында ағаш кесектер тостағандармен бекітілген егу жақтауының бүйірлік жолақтарының ойықтарына жіңішке тақтайша салынды.



Сурет 2. Дернәсілдерді отырғызуға арналған балауыз ыдыстары



Сурет 3. Дернәсілдерді жасушадан балауыз ыдысына ауыстыру



Сурет 4. Шпательдегі дернәсіл

Микронуклеустарды қалыптастыру

Нуклеус - бұл ұрықтандырудан кейін аналықтарды отырғызуға арналған стандартты жақтаудың 1/6 бөлігі бар екі жақтаудан тұратын кішкентай омарта, онда аралар, бал және балы бар жақтаулар орналасқан. Ұрық аналық ұшып кетпес үшін, нуклеус ұяшықтармен қамтамасыздандырылған болуы қажет.

Омарта шаруашылығы жүргізілетін жерлерде аналықтарды оқшау ұшу және аналықтарды айналып ұшу жағдайларында салыстырмалы жұмыстар жүргізілді.

Оқшауланған ұшу жағдайында аналықтарды ұшыру үшін оқшаулаудың барлық талаптарына сәйкес келетін «МЕД Алтайский» шаруа қожалығы таңдалды (5-сурет). Ара шаруашылығы саласында шаруашылықтың АӨК басқа субъектілерінен қашықтығы 10 шақырымнан асады. Шаруашылық асыл тұқымды, әр ара отбасына асыл тұқымды сертификаттары бар.

Ұрықсыз аналықтардың ұшуы бойынша жұмыстарды жүргізу үшін 100 ара отбасы іріктелді. Іріктелген отбасыларға бағалау жүргізілді.

Асыл тұқымды материалды бағалау және талдау «ШҚ АШТС» сынақ орталығында жүргізілді. «Мед Алтайский» ШҚ зерттеу үшін 100 ара ұясынан сынамалар алынды. Ара ұяларының өнімділігі мен асыл тұқымдық қасиеттерін жан-жақты бағалау мақсатында оларды бағалау шаруашылық-пайдалы белгілер кешені бойынша жүргізілді.

Бағалау нәтижелері бойынша 1 сыныпты 4 бал ара отбасы, 2 сыныпты 40 бал ара отбасы, 3 сыныпты 29 бал ара отбасы, 4 сыныпты 23 бал ара отбасы, 5 сыныпты 4 бал ара отбасы анықталды. Аталған шаруашылықтағы аралардың экстерьерлік және мінез-құлық белгілерінің типтілігі ШҚО аудандастырылған Орталық орыс тұқымды аралардың экстерьері мен биологиялық белгілеріне сәйкес келеді.

Қуатты аталықтарды алу үшін отбасы негізгі отбасылардан бөлек орналасқан 15 ара аталық ретінде таңдалды. Ұрықтанбаған аналықтарды ұшуға тасымалдаудан 4 апта бұрын фонды құру үшін таңдалған отбасыларға аталық орналастырылды.



5-сурет – «Мед Алтайский» ш / қ базасындағы ұшу жағдайындағы оқшауланған шағылыстыру пункті

Нуклеустарды негізгі отбасында аралармен қоныстандыру үшін ұрық аналықтар табылды, ол уақытша жақтаумен бірге портативті қорапқа трансплантацияланды, аралар басқа жақтаулардан қорапқа сілкілеу арқылы түсірді. Аналықтарды орындарына қайтарып отырды. Нуклеус тәулік бойы қойма бөлмесінде жабық саңылаулармен сақталды.

Ара мекендеген аналықтардың өзектері торларға отырғызылып, бір күннен кейін ғана босатылды.

Алынған мәліметтерге сүйене отырып, ғалымдар ұшу жағдайындағы оқшауланған шағылыстыру пункттік жұптасу жүргізілген аналықтарда нуклеусқа отырғызу кезінде аралардың ұрықтандырылмаған аналықтарды қабылдауының жоғары пайызы бар деген қорытындыға келді. Сондай-ақ, оқшауланған ұшу жағдайында жұмыртқа салу басталғанға дейін қысқа мерзім белгіленді.

Оқшауланған ұшу жағдайында аналықтарды шығару технологиясын қолдану кезінде базалық шаруашылық «ШҚ АШТС» ЖШС ғылыми сүйемелдеуімен Моңғолияға Орталық орыс тұқымының 500 ара жанұясы экспорттады.

АРА ШАРУАШЫЛЫҒЫ БӨЛІМІ